

Stavenski dom

Ure smrti nad Abesinijo

Italijanske priprave za odločilno ofenzivo na vseh frontah

Addis Abeba, 23. marca. o. 19 italijanskih bombnih letal je v noči od sobote na nedeljo napadlo Džidžo na južnem bojišču. Ta napad je v zvezi z nameravano novo ofenzivo generala Grazianija na južnem bojišču. Napad je bil silovit in so letala zmetala med njim na Džidžo čez tisoč kilogramov razstreliv. Obstreljevanje Džidže je trajalo podrugoro in je mesto do polovice požgano in porušeno.

Inozemci naj odidejo

Asmara, 23. marca. Italijanska radio-postaja je pozvala na povelje italijanskega vojnega vodstva vse inozemce, ki žive v abesinskih mestih, naj takoj zapuste Abesinijo, ker ne prevzame Italija nobene odgovornosti za njihovo življenje v bodočih zračnih napadih, ki se bodo vršili brez ozira na desno in levo. Iz tega poziva se da sklepati, da so se zdaj Italijani odločili, da začnejo s končnimi napadi na Abesinijo in da bodo v najkrajšem času skušali odločiti boj sebi v prid. Iz tega je razvidno, da bodo v tem boju uporabili vsa sredstva, predvsem pa pline in zažigalne bombe.

Negušev suak ubit

Rim, 23. marca. Pri napadu na goro Amba Alagi je bil ubit tudi dedžas Baiduud Makofen, suak abesinskega cesarja, ki ga je zadel krogla iz italijanske streljane. Negušev suak je bil eden izmed redkih abesinskih poveljnikov, ki je bil izobražen docela po evropsko in ki mu je bilo moderno vojskovanje znano do vseh podrobnosti. Njegovo izgubo bo abesinska armada težko občutila, saj je bil on tisti, ki je dajal pobudo za vse uspešne presenetljive podvige v abesinskem vojskovanju.

Rim, 23. marca. Včeraj so iz Neaplja odpluli špet 4 parniki, ki nosijo na krovu 4000 milicnikov, ki bodo ojačili razne postojanke na južnem bojišču.

Addis Abeba, 23. marca. o. Abesinska vlada je naročila svojemu ministru v Parizu, naj skuša vplivati na francosko vlado, da bi zaradi svojih prijateljskih zvez z Italijo skušala doseči, da bi italijanska armada ustavila sovražnosti v smislu poziva Društva narodov in da bi se začela razgovarjati o pogojih za mir. Spričo francoskega položaja, v katerega je Francijo spravila Nemčija, je zelo malo verjetnosti, da bi abesinska vlada s svojo prošnjo uspeła.

Italijanska vojna sila v Abesiniji

Uradno poročilo: 300.000 vojakov, 1090 radio postaj, 40 milijonov platna za obleke

Rim, 23. marca. o. Poročilo o proračunu vojnega ministrstva, ki ga objavljajo italijanski listi, daje zanimive podrobnosti o organizaciji italijanskega vojnega pohoda v Abesinijo. To poročilo je prvo avtentično poročilo, potrjeno z uradnimi podatki.

Italijanska vlada je do zdaj poslala tri tisoč vojakov v Vzhodno Afriko. Teh tisoč vojakov sestavlja 7 divizij pehote, 1 divizija alpeških lovcev, 6 divizij črnih straž in pomožne čete. Poročilo podčrtava, da je bilo teh 7 divizij pehote poslanih v Afriko iz nadomestnega števila vojaštva, tako da se običajna mobilizirana vojaška sila Italije ni nič zmanjšala in oslabila.

1. februarja je bilo poleg teh rednih vojaških čet v Vzhodni Afriki še 60.000 različnih delavcev, ki grade ceste, katere so potrebne italijanski armadi za prodiranje in za vzdrževanje postojank. V številu redne vojske pa ni vključeno število domačih črnih vojakov.

Zdravstvena služba je organizirana z vso skrbjo in imajo Italijani na različnih bojiščih 120 večjih ambulanz. Poleg zdravstvene službe

paži italijansko vojno vodstvo zlasti na prehrano in so iz Italije poslali že pred začetkom vojne milijone kilogramov različnih živil, vina ter mineralne vode in različnih slatin, kar ima pomembno vlogo z ozirom na pomanjkanje vode na bojiščih.

Vojna intendatura je do zdaj porabila za obleko afrikanških čet 15.837.000 m zelenega platna ter 19.589.000 m navadnega platna za perilo. Tehnične čete razpolagajo s 1892 km telefonskih prog s 5500 telefonskimi aparati, 1080 prenosljivih radio postaj. Dalje ima tehnično vodstvo v zalogi 12.497 ton bodeče žice ter 799 prenosnih tehničnih delavnic. Iz Eritreje in Somalije so spravili na bojišča 87.000 konj in mežgov ter 11.000 tovornih in osebnih avtomobilov.

Italijanska trgovska mornarica je do sedaj naredila 400 voženj za prevoz ljudi in materiala. V tej številki pa ni tistih voženj, na katerih so italijanske ladje prevažale v Afriko razstrelivo. Italijanska ekspedicija bo prišla v zgodovino kot primer vzorne vojske in tehnične organizacije.

Rimske konference

Star sporazum - na novo podpisan

Rim, 23. marca. o. Včeraj so se nadaljevali razgovori med Mussolinijem in madžarskim ministrom predsednikom Gomböšem ter avstrijskim kanclerjem dr. Schuschniggom. Konferenca je trajala dve uri in so na njej pripravili vse potrebno za podpis novega sporazuma med temi tremi državami. Ta sporazum bo samo nadaljeval politiko, katero so v Evropi, zlasti pa v Podonavju zasledovale te tri države. Sporazum bo podpisan danes popoldne. Podrobne točke iz teh dogovorov še niso poznane.

O večeršnjih razgovorih je ministrstvo za propagando izdalo naslednji komunikat: Italijansko-avstrijsko-madžarski razgovori so se nadaljevali v palači Venezia danes popoldne in so privedli do zaključitve sporazuma, ki bo podpisan v ponedeljek.

A se niso tisto razumeli...

Rim, 23. marca. o. Iz dobro poučenih krogov zatrujejo, da bo današnji podpis sporazuma med državami rimskega protokola potrdila pogodba iz leta 1934, in bo pri tem upoštevala vsa nova politična in gospodarska vprašanja med tremi državami. Natančnejših vesti o razgovorih in o njihovem rezultatu še ni mogoče dobiti zato, ker so se med pogajanjem pokazala precejšnja nasprotja med avstrijskim in madžarskim stališčem. Madžarski zastopniki so se namreč zavzemali za zblizanje z Nemčijo, med tem ko Avstriji vztrajajo na tem, da se nadaljujejo pogajanja, ki jih je Italija začela z Malo zvezo. Italijanski ministrski predsednik si je zelo prizadeval, da bi ta nasprotja ublažil.

Verjetno je, da se bo kljub trenutnim nesporazumljenjem doseglo med Avstrijo, Madžarsko in Italijo soglasje, ker je ta zveza za Italijo danes edina realna politična karta, ko se je z abisinsko afero docela osamila.

Rim, 23. marca. b. Včeraj zvečer je priredil ministrski predsednik Mussolini zastopnikom inozemskih držav, ki so se udeleževale pogovorov o Porenju, večerjo, na kateri je imel kratek nagovor. V tem nagovoru je poudaril popolno soglasje trojne zveze, ki ga ne more omajati nobena stvar v Evropi. Zato so se prevarili tisti, ki so mislili, da bo Italija izgubila zaradi vojne v Afriki vse prijatelje in vsak vpliv, zlasti v Srednji Evropi.

Mussolinijeva zdravica

Rim, 23. marca. AA. Agencija Stefani poroča: Ob priliki večerjane večerje na čast avstrijskih in madžarskih ministrov, je imel Mussolini sledečo zdravico:

Gospod predsednik ministrskega sveta, gospodje ministri, gospod zvezni kancler! Z globokim zadovoljstvom pozdravljam v imenu italijanske vlade vaše bivanje v Rimu, kakor tudi bivanje njihovih ekscelenc zunanjih ministrov. To bivanje pada v drugo obletnico podpisa rimskih protokolov. Dve leti sta prešli v sedanjih evropski atmosferi in ta rok zadostuje, da se lahko ugotovi, kolikšna je važnost enega političnega dela. V teku razgovorov smo lahko ugotovili ugodne rezultate, ki smo jih dosegli na podlagi tega protokola. Danes lahko potrdimo ne samo njihovo vsebino, ampak tudi njihov cilj. Določili smo si nadalje temelje svojega dela, ki hočejo najožje zveze med državami, ki jih zastopamo. Imamo stalno voljo, da ustvarimo organizirani načrt naših potreb in interesov, ki so sicer že zabeleženi v rimskem protokolu iz leta 1934, ki pa so sedaj nakazali nove možnosti plodnega razvoja potom našega sodelovanja za obnovo Evrope, v kateri bodo ti proto-

koli zmeraj osnovni element. Ta skupna volja kakor tudi civilizacija treh narodov nas bo še naprej vodila in se naslanjala na naše napore. Ta volja in to prijateljstvo sta premagala zmagovito vse težave preteklih dveh let, ki sta bili polni dogodkov. Ti rimski dnevi so njihovo svečano potrdilo. Vaš obisk je bil sprejet od italijanskega naroda

200.000 ljudi pri vajah za vojno

Berlin, 23. marca. b. Včeraj se je na berlinskem letališču Staaken vršil velik letalski miting, pri katerem so nastopila nemška bojna letala v popolni bojni formaciji in izvajala različne vaje, ki prihajajo v poštev v letalski vojni. Tako je 40 bombnih letal uprizorilo pravcati napad z vžigalnimi in plinskimi bombami na model mesta. Pri tem so nemški letalci pokazali svojo visoko usposobljenost in odlične kvalitete svojih aparatov. Vse pričujoče je zadivil s svojimi akrobacijami glasoviti, po svojih podvigih v svetovni vojni

Hitler na agitaciji

Breslau, 23. marca. AA. DNB poroča: Kancler Hitler je imel včeraj velik govor. V tem govoru je kancler povedal, kaj vse je narodni socializem storil v treh letih za Nemčijo. Z namenom, da reabilitira čast nemškega naroda pred ostalim svetom, sta se on in nemška vlada trudila do skrajnih meja. V teh treh letih ni padla nobena beseda proti nobeni drugi državi. Prav tako ni bil storjen noben korak, ki bi bil naperjen proti kakemu drugemu narodu. V teh treh letih se je nemški narod dvignil in izvršil dela, ki nimajo primere v zgodovini. Z drugimi narodi čutimo, da se nahajamo na pragu nove dobe. Pojavljajo in utrjujejo se nove misli, nove predstave in nove stvarnosti. Ne samo mi, ampak tudi drugim narodom se zdi, da nekaj ni v redu, da so ljudje izgubili razum, da namesto razuma vlada blaznost sovraštva in nezaupanja in zavisti in kot posledico vsega tega občutijo strah. To čutilo gotovo vsi narodi. Posebno na tem kontinentu, kjer so narodi tako stisnjeni, je treba ustvariti novi red. Narodi morajo najti novo obliko za vzajemne odnose. Potrebno je prepričanje, da so narodi realnosti zgodovinske vrste, ki jih ni mogoče odstraniti. Deviza tega novega reda bi morala biti: razum in logika, to je razumevanje in vzajemno obračunavanje vseh računov. Motiljo se tisti, da mora nad tem novim redom biti zapisana beseda Versailles. Ta napis bi bil napis na nagrobnik in ne nad vrata nove dobe. Nemčija si želi ta novi red in ne želi

Rdeči obisk na zelenjavnem trgu

Vsem ljudem, ki so se danes med 9 in 10 uro dopoldne mudili v bližini zelenjavnega trga, se je nudil zanimiv prizor. Na široki prazni Resljevi cesti se je nenadoma pojavila skupina športno oblečenih fantov s spomladanskimi kravatami in z boječimi očmi. Vodil jo je plavalas, skoraj hitlerjansko pristen levčarski tribun, tehnik Berce ter njegova kolega Jager in Veseljak, znani po zadnjih dogodkih na univerzi in izven nje. Skupino so sestavljali po večini fantje, ki zmeraj, kadar pride zares, s pisano ali govorno besedo zatrujejo, da nimajo s takimi in enakimi pokreti nobenega stika. Morda je bližnja zelenjava vplivala

v velikem času njegove zgodovine in z manifestacijami, katerim ne ostane nič prikrito. Oporo, ki ste jo nudili Italiji v težkih časih, ne bo pozabljena niti od italijanske vlade, pa tudi ne od italijanskega naroda in bo imela še velike posledice. Zemljepisni gospodarski razlogi so se ojačili z iskreno prisrčnostjo v vzajemnih pogledih in odnosih. Dvigam čašo na zdravje visokosti regenta Madžarske in njegove ekscelence predsednika zvezne avstrijske republike za blagostanje narodov Avstrije in Madžarske in za osebno srečo odličnih gostov.

znani pilot in zračni akrobat, Ernest Udet. Ta prireditelj je bila prva taka v Nemčiji in je za njo vladalo ogromno zanimanje. Udeležilo se je nad 200.000 gledalcev. Poleg voditeljev nemške vojske, politike in narodnosocijalistične stranke, so mitingu prisostvovali tudi vsi inozemski vojaški atašeji, ki so z veliko pozornostjo zasledovali drzna izvajanja nemških letal. Inozemski krogi izjavljajo, da je treba smatrati to letalsko prireditev kot odgovor na grožnje velesil, s pričo zadnjih dogodkov v evropski politiki.

reda, ki bi drugim narodom kaj jemal. Nemčija je za enakopravnost med narodi in hoče prevzeti iste dolžnosti, kakor drugi. Nemški narod živi danes v teh idejah.

Tudi Nemčija hoče živeti in ne postavlja nobenih zahtev drugim. Prav tako pa ne bo izpolnila zahtev drugih narodov, ki hočejo uplivali na notranji razvoj Nemčije in na njene suverene pravice. V tem se motijo pojedini državniki, ko mislijo, da je to mnenje samo enega človeka, ki se imenuje Adolf Hitler. To je mnenje naroda, ki šteje 67 milijonov ljudi. Jaz sem v zvezi s tem podal načrt, ki naj zadovolji Evropo, ki mora vsaj en četrt stoletja živeti v miru, torej za čas, ki gre preko naše generacije. Izkušstvo je pokazalo, da vsi ti memorandumi, ki proučujejo te težave, nič ne pomenijo. Narodi nočejo samo gest, ampak hočejo živeti v miru. Tudi drugi državniki naj vprašajo narode, če tudi tako gledajo na probleme. Ali tudi oni žele, da naj se Evropa zaplete v vojne zveze in da naj se temu ali onemu narodu oporekajo njegove pravice. Sel sem pred sodbo svojega naroda. Njegovo sodbo bom sprejel kot svojo sodbo. Moje verujem pravi: Jaz sem Nemec. Verujem v svoj narod. Jaz verujem v njegovo čast. Jaz verujem v njegovo bodočnost. Jaz verujem v njegove pravice in bojeval se bom za te pravice. Vstajam v borbo za njegovo svobodo in že s tem sem pristaš boljšega miru, kakor pa je bil tisti v preteklosti.

Planica prepovedana

Praga, 23. marca. m. Češkoslovaški listi poročajo, da je Fisa prepovedala uporabo skakalnice v Planici za vse tekme verificiranih smučarjev. Ta prepoved je prišla zaradi tega, ker je jugoslovanska zimskošportna zveza kljub prepovedi Fise priredila tekme v skokih na tej skakalnici.

Prinašamo to vest po praških listih, ki še v večji meri potrjujejo ugotovitve, da izvira ves boj proti skakalnici v Planici iz krogov, kjer morejo rezultati kateri so bili postavljeni lansko leto in zlasti pa še letošnje leto, vzeti hegemonijo v skokih narodnostim, ki mislijo, da so edine poklicane za rekordstvo v skakanju.

Četniki zborujejo

Belgrad, 23. marca. m. Te dni so imeli tukaj stari četniki sestanek, na katerem so obodili delovanje sedanega odbora četniškega združenja ter sprejeli daljšo resolucijo, v kateri obsojajo delovanje svojega odbora. Nadalje očitajo sedanjemu odboru, da je sprejemal v svojo organizacijo ljudi, ki s to rganizacijo sploh nikdar niso imeli zvez in zato ne zaslužijo, da bi bili v njej vključeni. Nadalje obsojajo strankarstvo, ki se je vpeljalo v to organizacijo. V tem oziru pravi resolucija: »Zal je ilegalna uprava na čelu s Kostom Pečancem sestavljena od ljudi, ki so bili vedno daleč od vsakega pravičnega stališča z ozirom na četniško organizacijo. Ta uprava, voljena od ljudi, ki nikdar niso bili četniki ter tudi nikdar niso imeli zveze s to organizacijo, je sprejemala pod svoje okrilje vse več takih ljudi ter je gledala mirno, kako oni v četniških uniformah izvršujejo nedovoljene posele ter s svojim obnašanjem žalijo delo četnikov, poškrboljene s krvjo in trpljenjem vseh starih bojevnikov. Vsi dosedanji opomini in očitki pravih četnikov pri sedanjih upravi so ostali brezuspešni; vse pritožbe in protesti, ki so bili poslani oblastvom, so stali brez željenih rezultatov. Zato vsi stari četniki smatrajo za najzvestejšo dolžnost, da svojemu patriotskemu narodu od Triglava pa do Kajmakčalana in vladati sami objavijo, da stari četniki že pet let nimajo nikakih zvez s sedanjo upravo četniškega gibanja, da ostanejo verni četniškim tradicijam ter želeč svojemu narodu tako potrebnega miru ostanejo do zadnjega diha budni čuvarji in branilci pravic življenja našega naroda.

Resolucija obveša še apel na merodajne oblasti, naj končno napravijo red v tej organizaciji.

Demonstracije v Atenah

Atene, 23. marca. Ob priliki večeršnjih antivenizelističnih manifestacij se je velika množica naroda podala preko trga Concorde in z bulvarda Statia z namero, da prodré do dvora. V začetku manifestacij so ljudje kričali naj da Bog, da bi se ladja, ki bo nosila truplo pokojnega Venizelosa v Grčijo, potopila. Ko je policija hotela razglati manifestante, je množica vzklikala: »Nikar nas ne pretepa! Mi nismo morilci! Mi hočemo samo stopiti pred svojega kralja. Ko so nepregledne množice prodrle do finančnega ministrstva, so naletele na močnejši policijski kordon, ki so ga pa predrle, na kar je prišlo pred vojnim ministrom do spopadov, med policijo in manifestanti. Bilo je nevarno ranjenih več oseb. Nazadnje so manifestanti prodrli do spomenika Neznanega vojaka. V tem trenutku je privozil avtomobil, s katerim se je vozil vojni minister general Metaxas. Nepregledne množice so vzklikale: Dol Metaxas! Policija je takoj intervenirala ter je bilo pri tej priliki znova ranjenih več oseb. Medtem je prišlo policiji na pomoč tudi gasilstvo, ki je s svojimi brizgalnami razgnala manifestante. Drobne

Češkoslovaška Avstrija 1:1

Dunaj, 23. marca. Včeraj je bila odigrana pred 60.000 gledalci mednarod. nogometna tekma med Avstrijo in Češkoslovaško. Tekma je končala neodločeno z rezultatom 1:1. Oba gola sta padla v drugem polčasu, dočim je prvi polčas potekel brez gola.

Pariz, 23. marca. Uruguaysko moštvo je po neuspeli tekmii v Parizu moralo odpofovati po naročilu svoje vrhovne športne instance nazaj v Uruguay ter s tem prekinili svojo evropsko turnejo. Do zadnjih vesteh, ki so prispele semkaj, se bo takoj po povratku te ekipe sestavilo novo nogometno moštvo, ki bo nadaljevalo ostali program v Evropi. Uruguayu hoče da novo moštvo popravi sramotni visek ki ga je napravila zadnja tekma v Parizu pri kateri so njihovi zastopniki osramotili sloves uruguayskega športa. Potemlakem bo tudi v Belgradu za Veliko noč proti naši reprezentanci nastopilo novo moštvo.

Pariz, 23. marca. m. Iz Dublina poročajo, da je predsednik vlade svobodne irske države odpoval v Curih, kjer se bo moral podvreči očesni operaciji. V zdravniških krogih poudarjajo, da bo predsednik oselepel, če se tej operaciji takoj ne podvrže.

od svojih stojnic in so šli morit pred stolnico črno internacionalno. Mimogrede so jih humoristični kolegi bogoslovci ohladili z nekaj pljuskami vode, kar je bilo seveda proglašeno za naj-novejši napad Rima na duhovno svobodo slovenskih rdečih akademskih trpinov. Po tem se je procesija pomladanskih barv zatekla v podzemlje kemičnega instituta. Pozabila je mimogrede na nekaj. Nahajala se je čisto v bližini akademske menze v Ljudskem domu, kjer na račun milodarov raznih Vincencijevih konferenc in drugih mračnjaskih ustanov njeni kolovodje še danes, kljub klerofašizmu, dobivajo hrano po 5 ali 6 din. Zakaj ni šla demonstrirati tja?

Vzgojni teden v Mariboru

Maribor, 22. marca.

Društvo »Krščanska šola« v Mariboru je organiziralo serijo predavanj o pomenu in važnosti krščanske mladinske vzgoje. Ta predavanja je združilo v »Vzgojni teden«, ki se je pričel danes ter bo trajal do srede 25. t. m. Danes popoldne je bila v dvorani na Aleksandrovi cesti otvoritev, ki je nad vse lepo uspela. Dvorana je bila nabito polna občinstva. Poziv »Krščanske šole« je med mariborskimi roditelji in vzgojitelji mladine živahno odmeval ter so v izrednem številu prišli k prvemu predavanju, ki je bilo spojeno z uprizoritvijo pretresljive vojne drame »Stilmondski župan«. Otvoritveno predavanje je imel prof. Ivan Prijatelj. Govoril je na splošno o pomenu krščanske vzgoje, ki stopa danes še prav posebno v ospredje, ko opažamo, da so začela razna katoliški veri nasprotna gibanja osvajati mladino čisto po načrtu z visokodonečimi in zapeljivimi gesli, katerim je mladina tako dostopna. Kot vzgled je navajal zlasti Nemčijo in Rusijo in v zadnjem času še Španijo. Vsa ta gibanja pa imajo uspeh le zaradi tega, ker manjka mladini pravega krščanskega temelja, ki bi ga morala dobiti že doma v družini. Tu je za-

četek krščanske vzgoje, na katerega se danes žal polaga premalo pažnje. Pokazal je nato na svetel vzgled največjega slovenskega vzgojitelja Antona Martina Slomška, ki je pokazal smer, po kateri se mora razvijati vzgoja mladine v družini, šoli in državi. Omenjal je tudi prizadevanja sedanega papeža, ki je s svojo znano okrožnico opozoril na pomembnost vzgojnega dela med mladino. Tehtna in globoko iz praktičnega izkustva zajeta izvajanja so pri poslušalcih zadela na živahen odmev. Sledila je nato uprizoritev »Stilmondskega župana«. Dramo je postavil na oder Ljudski oder v režiji Sentočnika, ki je igral tudi glavno vlogo župana ter podal izklesan in psihološko izpilen lik. Zelo dobri so bili še Dročevca, Eichmeister, Brumen, pa tudi vsi ostali so se izredno potrudili, tako da je bila ta uprizoritev ena najbolj pripravljenih in tudi idejno najlepših, kar smo jih videli letos pri Ljudskem odru. — Vzgojni teden se nadaljuje. V ponedeljek ob 20 predava prof. Prijatelj o »vzgojnem pomenu krščanske vere«, v torek pa prof. Bogovič o »krščanski vzgoji sovražnih smerih sedanega časa«. V sredo se bo vzgojni teden zaključil z materinskimi dnevi.

Tatvina dragocenih gosli

Lastnik pravi, da so bile prave Stradivarijeve ter je imel zanje že 50.000 Din.

Maribor, 22. marca.

Vse mesto je danes razburila vest, da je bil izvršen v pretekli noči v Melju vlom, pri katerem je zlikovec uplenil dragocene gosli, za katere je imel lastnik že 50.000 Din, pa jih ni hotel prodati. Vlom je bil izvršen v stanovanje tkalskega mojstra Josipa Križana na Meljski cesti, ki je zaposlen v Hutterjevih tovarnah. G. Križan se je podal s svojo ženo v soboto zvečer na praznovanje godu k svojemu prijatelju v Studence. Stanovanje sta pustila skrbno zaklenjeno. Ko sta se danes okrog 6 zjutraj vrnila domov, sta v svoje veliko presenečenje ugotovila vlomilski obisk. Dosedaj neznan vlomilci so morali vedeti, da bo stanovanje celo noč prazno, in tako so imeli lahko delo. Odprli so vrata s ponarejenim ključem ter vzeli iz omare gosli. V škafliji so našli tudi 4500 Din gotovine, ki

jim je bila prav tako dobrodošel plen. Z obojim so potem izginili, zapustili pa niso nobenih sledov, ki bi olajšali policiji zasledovanje. O goslih, ki so jih vlomilci odnesli, pravi G. Križan, da so bile izredno dragoceno starinsko delo. V notranjosti so imele napis »Stradivarius Antonius anno Domini 1713«. G. Križan je prepričan, da so bile prave Stradivarijeve delo, v čemer ga je potrdilo tudi izredno zanimanje, ki so ga kazali nekateri poznavalci instrumentov. Za gosli je imel že mnogo ponudb ter so mu nekateri nudili celo 50.000 Din. Vendar se ni mogel ločiti od njih, bil pa je prepričan, da bo dobil zanje še več. Dragocenost tega instrumenta je bila nedvomno znana tudi vlomilcu, kar bo gotovo policiji njeno delo znatno olajšalo. Kriminalni oddelek mariborske policije vrši preiskavo z vso temeljitostjo ter obstoja mnogo upanja, da bo prišel G. Križan zopet do svojega dragocenega instrumenta.

10let trg. pevskega zbora v Mariboru

Maribor, 22. marca.

Trgovski pevski zbor Slov. trgovskega društva v Mariboru je sinoči proslavil 10 letni jubilej svojega obstoja. Pred 10 leti so ga ustanovili slovenski trgovci z namenom, da se v njegovem krogu zbira trgovska mladina, ki naj se na ta način vzgoja v narodnem duhu in naj s pomočjo pesmi goji čim lešnjeje družabne slike s trgovskim stanom. Namen, ki so ga imeli ustanovitelji, je pevski zbor v polni meri izpolnil. O tem pričajo številne trgovske prireditve in mnogi izleti, na katerih je zbor nastopal. Vse vrline zbora pa, tudi ugled, ki ga v Mariboru uživa, je pokazal sinočni koncert, s katerim je proslavil svoj 10 letni jubilej Velika dvorana Narodnega

doma je bila polna odličnega mariborskega občinstva ki je spremljalo izvajanja zbora z velikim odobravanjem. Pod vodstvom svojega dirigenta učitelja Cibica je podal zbor postrežno sliko naše narodne pesmi s posebnim ozirom na mariborske skladatelje. Pel je pesmi A. M. Slomška, F. Stegnarja, p. Hudovernika, H. Vogriča, v. Parme, O. Deva. Tem so sledile še moderne Adamčeve in Pavčičeve. Posebno pozornost je pokazal zbor skladatelja Vasilija Mirk, ki je dal na razpolago za kršno izvajanje svojo najnovejšo skladbo »Tožba in sodba«. Kot solist je nastopil koncertni pevec Faganelli, katerega je spremljala na klavirju gospodična Naslija Mirkova. — Po koncertu se je razvila prijetna družabna zabava.

Z motorjem v bodečo žico

Maribor, 22. marca.

Danes se je pripetila na Pobrežju nesreča, ki sicer ni zahtevala človeških življenj, je pa zaradi strašnih poškodb, ki sta jih oba prizadela zadobil, globoko pretresla vse očividce. Na Gosposvetski cesti na Pobrežju je drvel težak motor s hitrostjo najmanj 70 km. Na motorju sta sedela mizarški mojster Anton Jug iz Pobrežja ki je star, 49 let, na zadnjem sedelu pa 25 letni zidarski pomočnik Maks Veber. Jug je hotel z nezmanjšano hitrostjo kreniti z motorjem iz Gosposvetske ceste v drugo ulico. Prevelika brzina pa mu je bila v pogubo. Kot blisk je vrglo vozilo na ovinku s ceste v bližnji plot iz bodeče žice. Oba vozača sta priletela v loku z glavami naprej z motorja ter obvisela na plotu kakor vojniki na fronti na žič-

nih ovirah. Jug je priletel na žico z odprtimi usti. Preskalo mu je lice na obeh straneh ust dobesedno do ušes zdrobilo spodnjo čeljust na drobne koščice, izbil se zobe in jezik naravnost razcefalo. Poleg tega je dobil poškodbe še po vsaj glavi tako da je tam, kjer je bilo lice, zijača ena sama strahovita rana, iz katere je curkoma vrela kri. Veber je dobil manjše poškodbe. Priletel je na žico z vratom k sreči pa je ublažil udarec z rokami tako, da mu je samo stisnilo goltenec. Drugače bi mu bila žica glavo nedvomno čisto proč od telesa odsekala. Oba ponesrečenca so mariborski reševalci takoj prepeljali v bolnišnico kjer so jima nudili vso zdravniško pomoč. Življenje obeh najbrž ne bo ogroženo, vendar so poškodbe Jugu takšne, da bo še dolgo trajalo, predno bo ozdravel.

Kranj v slov. umetnosti

Miha Maleš razstavlja

Ob prisotnosti predstavnikov kranjskega občinstva se je vršila na Jožefovo ob enajstih dopoldne v dvorani Stare pošte otvoritvena prireditve umetniške razstave dr. Mihe Maleša. Prireditvi je prisostvoval gosp. umetnik sam. Po pozdravnih besedah je za uvod spregovoril gosp. dr. Rajko Ložar, in najprej pozdravil akcijo, ki je omogočila razstavo enega od predstavnikov slovenske sodobne umetnosti. Nato je na kratko podal zgodovinski oris umetnostnega gibanja v Kranju.

vici 18. stoletja. Tedaj so delovali znani Layerji. Obnem z Layerjev in za njim je delovala v Kranju cela vrsta slikarjev in podobarjev, ki hodijo z večine po njihovi poti. Novo smer je začel Kranjec Anton Hayne, ki je uvedel realizem in krajino v umetnost. — V. 19. stoletju je v Kranju umetnost slabše zastopana.

Brez tradicij tedaj mesto ni. Miha Maleš, ki razstavlja zdaj v Kranju pa zastopa najnovejšo dobo. S tem se samo obnavlja prekinjena tradicija odnosov do umetnosti. Sodobni umetnik je prišel v Kranj, da se predstavi meščanom in poišče naročnika in s tem vrši važno nalogo zblizevanja človeka z umetnostjo. Na ta način edino more zginiti predsodek, da ljudstvo ne razume umetnosti.

Nato je dr. Ložar vodil zbrane po razstavi in tolmačil nekatera dela. Razstavljenega dela, večinoma v črno-beli tehniki, ter monotipije, predstavljajo celotno sliko umetnikovega ustvarjanja, od študijskih del, pa do najnovejših golniških krajin, ter kolekcije živalskih obrazov. Prikupen realističen način oblikovanja, zlasti teh zadnjih stvari, je dokaz visoke umetniške cene, kar daje potrdilo za kulturno pomembnost te prireditve.

Razstava bo odprta vsak dan do 29. marca.

Kranj se že zelo zgodaj pojavi med onimi kraji Slovenije, ki so nam iz njih znani izdelki umetne obrti in umetnosti. V ljubljanskem muzeju se nahaja nekaj okrasnih predmetov iz hallstattske dobe. — Iz dobe preseljevanja narodov je langobardsko grobišče na Lajhu, v katerem so našli krasno izdelano okrasje iz zlata. Po daljšem predledku se je proti koncu srednjega veka umetnost zopet močno razširila. V Kranju so nastale cerkve s svojo značilno poznogotško arhitekturo. Iz te dobe je tudi lepi štiridelni oltarni nastavek, ki se nahaja na Dunaju. Umetnost renesančne in baročne dobe ništa v Kranju zapustili pomembnih sledov. Le nekaj del znanega V. Metzingerja je v mestu. Razmere so se spremenile v drugi polo-

Domžalska morilca obtožena

Ljubljana, 23. marca.

Državni tožilec v Ljubljani je sestavil obširno obtožnico proti morilcem 65 letne samotarke Marije Penkove, ki je kot preuzikarica stanovala v Podrečju št. 19 pri Domžalah. Navado je imela, da je hodila s svojim psičkom beračit po bližnjih vaseh. V hiši št. 19, ki jo je bila prodala Francetu Hribarju, je imela izgovorjene stanovanjske in dajatvene pravice. Lani 27. februarja je nenadoma izginila brez sledu. Huda Lorberjeva in Kristjan Drašček pa sta 10. junija lani, ko sta čolnarila po potoku Rači, v globokem tolmunu našla utopljenko, ki je bila privezana na kol in še za velik kamen. Uradna komisija je ugotovila, da je utopljenka identična s pogrešano Marijo Penkovo. Po nekaj dneh je bilo aretiranih 6 oseb, ki so bile osumljene, da so Penkovo umorile, odnosno sodelovale pri umoru in so zanj vedele.

Po dolgotrajni preiskavi je državni tožilec obtožil klobučarskega pomočnika Ivana Pirca s Hudega in Franceta Hribarja, posestnika v Podrečju št. 19, oba zločinstva umora in drugega pa še zločinstva tatvine, dve drugi osebi, samsko delavko Angelo Gabrščekovo in ženo drugega obtoženca Jožefa Hribarjevo pa le zločinstva tatvine, ker sta skupno s Hribarjem Francetom Penkovi pokradli mnogo stvari.

Glavna razprava, ki bo trajala več dni, se bo po sedanjih dispozicijah vršila najbrže avgusta meseca. Glavna obtožena odločno tajita krivdo umora.

Kalafstrsko upravo dobimo v Kamnik. Občina

Kamnik

Proračun mesine občine Kamnik za leto 1936-1937 znaša 530.454 Din, ter je za približno 7000 Din manjši od lanskega. Občinske doklade pa so znižane od 77 na 60%. Če upoštevamo, da se je proračun obravnaval na 8 sejah uprave, potem je gotovo upravičeno upanje, da je brezhiben.

Zborovanje lesnih trgovcev

Celje, 22. marca.

V mali dvorani Celjskega doma je bila danes redna letna skupščina lesnega odseka Zveze trgovskih združenj dravske banovine, ki je bila z ozirom na splošno gospodarsko krizo, posebno pa še z ozirom na sankcije, ki so ubile našo lesno trgovino, izrednega pomena. Zborovanje je otvoril G. Miklavžina, predsednik lesne sekcije združenja trgovcev za okraje Celje, Gornji grad in Šmarje pri Jelšah, vodil je pa zborovanje predsednik Zveze G. Škrbec. G. Škrbec je po opravljenih formalnostih in običajnih pozdravih podal takoj obširno predsedniško poročilo, ki je bilo prav za prav tudi najvažnejša točka dnevnega reda. Iz obširnega predsedniškega poročila objavljamo najvažnejše podatke, iz katerih je razvidno nazadovanje in propadanje ter današnje stanje naše lesne trgovine.

Poročilo predsednika

Predsedniško poročilo se v svojem prvem delu bavi najprej s položajem našega lesnega trgovstva v letu 1930-31, do katerega časa je predstavljala naša lesna trgovina tako po količini kot po vrednosti eno izmed najznatnejših in najstabilnejših izvoznih strok. V dobi konjunktura je dajala lesna trgovina in industrija okrog pol milijarde dinarjev dohodkov. Važna je tudi socialna stran lesnega gospodarstva. Zaposlovala je več tisoč delavcev, obenem pa tvorila našemu kmetu edino aktivno premoženjsko postavko. Leta 1931 je pa nastopila v tej važni panogi našega gospodarstva težka depresija. Cene lesu so začele močno padati, izvoz se je pričel krčiti, na svetovnem trgu se je pojavila Rusija. Tem so se pridružile še izvozne ovire, kontingentiranje uvoza, ostra konkurenca med državami izvoznicami. Ostra lesne industrije je najbolj jasno razvidna iz katastrofalnega padca našega izvoza. Skupno je znašal izvoz raznih vrst lesa 1930. leta 910,9 milj. Din, 1931 535,1 milj., in l. 1932 samo še 264,1 milj. Din. Ta položaj je pritisnil lesno trgovino v dravski banovini, da se je organizirala in se je 13. novembra 1930 vršila v Celju anketa lesnih trgovcev dravske banovine, katere se je udeležilo nad 200 lesnih trgovcev. Na tej anketi je bila sprejeta tudi obširna resolucija, ki je ugotovila vzroke kritičnega položaja in predlagala smernice in pota za izboljšanje te panoge našega narodnega gospodarstva. Takoj po tej anketi so se začele snovati

sekcije lesnih trgovcev po združenjih in potem Osrednja sekcija lesnih trgovcev zveze trgovskih trgovskih združenj v Ljubljani.

Zahteve lesnih trgovcev

Godzna posest v naši banovini je porazdeljena na preko 140.000 malih godzdnih posestnikov, ta godzna posest pa živi preko 2500 lesnih podjetij. Katastrofalno nazadovanje lesne trgovine se najlepše zrcali v padcu lesnih trgovcev. Število se je zmanjšalo za okroglo 400, tako da jih je danes le še nekaj čez 800. Dalje je lesna trgovina in industrija danes brez potrebnega kredita, ki bi omogočil razvoj lesne stroke. Zaradi izostaje izvoza naj se podvržejo reviziji razne takse, ki obremenjujejo izvoz. Za ublažitev položaja je osrednja sekcija izdelala tudi osnutek uredbe o izvozu lesa iz Jugoslavije, a ga ni mogla realizirati. Bavila se je tudi v vprašanem centralizaciji izvoza.

Lesna trgovina zahteva za podjetja, ki so dejansko zašla v krizo že pred denarnimi zavodi, zaščito in sicer vrstvenstvo glede plačil in odmere obresti. V zunanji trgovini naj se uvede sistem kontingentov in kontrole uvoza. Osrednja sekcija je sodelovala tudi na zborovanju lesnega gospodarstva 26. januarja t. l. v Ljubljani. Storiila je mnogo korakov tudi glede ureditve valutarnega vprašanja, prevoznih tarif, ki naj se znižajo. — Sankcije proti Italiji pa smatra lesna trgovina le kot sankcije proti nam samim, ker je s sankcijami najbolj prizadeta dravska banovina.

Po tem obširnem predsedniškem poročilu je bila sprejeta soglasno sprememba pravil Osrednje sekcije, ki se pa bistveno od dosedanjih ne razlikujejo, odobren proračun za l. 1936 in določena doklada 21 Din letno za člana.

Kot delegata v Drvarsko privredno v Belgradu sta bila izvoljena gg. Škrbec in Vrhovnik, kot namestnika pa gg. Gorjanc in Miklavžina.

Sledili so samostojni predlogi in slučajnosti, pri katerih so navzoči člani stavili razne predloge tako glede sankcij, obrtnih listov, o centralizaciji izvoza, o enotni organizaciji prodaje na notranjem in zunanjem trgu itd.

Končno je tajnik g. inž. Sušteršič prebral obširno resolucijo, ki ugotavlja sedanj položaj našega lesnega gospodarstva in predlaga glede izboljšanja razne smernice in nasvete.

Resolucija, ki je bila sprejeta soglasno, bo odposlana na merodajna mesta.

Nevaren kraj avtomobilskih nesreč

Ljubljana, 23. marca.

Na državni cesti med Domžalami in Lukovico je točka, ki jo označujejo previdni in oprezní avtomobilisti za zelo nevaren kraj, kajti tam se je primerilo v zadnjem času več avtomobilskih nesreč. Tako se je dogodilo tudi 10. januarja letos. Šofer Stanko Jakomin, ki vozi po tej cesti že več let, je ta dan vozil s tovornim avtom iz Maribora proti Ljubljani. Na tem mestu je imel nesrečo, da je avto zaradi splozke ceste zdrknil v stran, odbil dva kantona in z zadnjim delom z vso silo zadel na levo senčnico berača Miho Gamsa, ki je na mestu mrtev obležal.

Državni tožilec je šoferja Stanka Jakomina obtožil po §-u 205. točka II. kaz. zak. zaradi prestopka zoper varnost prometa in ljudi, ker je zaradi neprevidne vožnje povzročil beračevu smrt. V soboto se je vršila prva glavna razprava proti obtožencu pred kazenskim sodnikom poimencem g. Rajkom Lederhasom. Obtoženec je zanikal vsako krivdo in se zagovarjal, da gre tu le za ne-

Kdo bo amnestiran

Belgrad, 22. marca. V imenu Nj. Vel. kralja

Petra II. so kraljevi namestniki na predlog pravosodnega ministra podelili s tem ukazom splošno amnestijo, abolicijo in pomilostitev v tehle mejah: Splošne amnestije so deležni: Dr. Radiša Vorkapić, obsojen od državnega sodišča za zaščito države na pet let robije in pet let izgubo častnih pravic, dr. Rudolf Bičanić, obsojen na tri leta robije in tri leta izgube častnih pravic, dr. Kosta Hadži, odvetnik v Novem Sadu, obsojen na pet mesecev strogega zapora in denarno kazen 12.000 dinarjev.

Ustavi se in prekine nadaljno kazensko postopanje in sojenje proti tem-le osebam: Sava Sečenić, Miloš M. Jovanović, Stjepan Valjavac, Mijo Valjavac in Stjepan Zubić.

Oprostijo se neprestani ostanek kazni odvzema prostosti in se opravečajo od nadaljne kazni pod pogojem, da v treh letih od dne tega ukaza ne store nobenega zločina ali prestopka iz koristoljubja: Mara Glavak, Ivan Glavak, Tonka Šarlija, Luka Stojević, Zeljko Klemen, Josip Ivanov, Ivan Simac, Nikola Devčić, Boža Marinić, Mata Trostok, Mija Maronić, Vinka Vinkonova, Marko Došen, Pavle Pavčević, Ivan Počrnić, Stipo Došen, Mija Došen, Ivan Došen, Ivan Marković, Stipo Dasesić, Nikola Jurišić, Nikola P. Jurišić, Ivan Jurišić, Mila Žirko, Dana Kreković, Nikola Čačić, Mata Starčević, Martin Starčević, Nikola Muhara, Ivan Tomjenović, Nikola Miškulin, Mate Miškulin, Toma Starčević, Jure Nikšić, Tome Polegubić, Andreja Kraljević, Mihovil Mejić, Avgustin Dijana, Josip Oljića, Šime Smoljić, Juro Kalanac, Avgust Avguštín, Avgust Postavić, Ivan Široki, Stjepan Vedriša, Gabrijel Subotičanac, Djura Ruska, Mate Pozna, Josip Škrilin, Bartulj Sokac, Imbre Jendrićak, Josip Zagara, Djuro Sućec, Josip Prošak, Blaža Budalec, Ivan Ostrica, Ivan Horvatović, Rudolf Butuca, Marko Simac, Mira Kapović, Mila Jajuš, Marko Curina, Rudolf Sijak, Roko Poljak, Pavel Filip, Martin Franetić, Mihajlo Račka, Franjo Carević, Ivn Šaub, Stjepan Tomljenović, Franjo Frlan, Mihajlo Siječan, Marjan Bilan, Nikola Asanajić, Albin Hameršmit, Juraj Frković, Dragutin Kriznjak, Kuzman Vukić, Ivan Miček, Božidar Cerovski, Franjo Relja, Toma Livajić, Djura Florjan, Santo Frlan, Franjo Brčka, Stepan Jedvaj, Stepan Rozman, Joso Zarak, Milan Gmaza, Dragutin Faber, Josip Matijaš, Milivoj Ivanković, Drago Vlahović, Nikola Raiković, Nikola Jasinski, Dragutin Davidovski in Petar Gruber.

Delno so oproščeni in znižani ostanke kazni odvzema prostosti, ki jih morajo še prestati in sicer: Šimun Mangušić, obsojen na 15 let se zniža na 13 let, Leopold Super, obsojen na 20 let, Matej Jure Gazić, obsojen na 15 let, Peter Polegubić, obsojen na 18 let, Marko Marinović, obsojen na 15 let, Tomo Mičulina, obsojen na 20 let, Anton Herman, obsojen na 18 let, Ivan Ruškan, obsojen

srečo. Vozil je z brzino kakih 30 km. Cesta je bila tam spolzka. Na nesrečnem mestu se mu je avto z velikim tovorom postavil kar pravokotno na cesto in obrnil proti Mariboru.

Sodnik: »To se ne more zgoditi pri brzini 30 km, da bi tovorni avto kar okrog zasukalo.« Obtoženec: »Kraj je za avtomobile zelo nevaren, kar vedo tudi drugi šoferji, ker tvori obok ceste na obeh straneh še po eno stopnico. Na istem mestu so bile v zadnjem času že štiri nesreče.« Obtoženec je dalje omenil, da je šofer že 10 let, da ni imel doslej nikdar nobenega karambola ali nesreče in da je abstinent. Na usodnem kraju se je med drugimi ponesrečil šofer pivovarne Union France Kosmač.

Priča posestnik Martin Cepuder, ki je tovrstnemu avtu vozil nasproti in krenil poprej na stranško pot, je povedal: »Šišal sem hud pok. Berač je bil takoj mrtev. Kraj je nevaren, mesec poprej se je tam neki šofer ponesrečil.«

Razprava je bila preložena, da se zaslišijo še druge priče in izvedenec.

na 18 let, Ivan Barakov, obsojen na 15 let, vsem tem se oprosti 10 let robije.

Janko Varga, obsojen na 18 let, Stjepan Tomasić, obsojen na 20 let, Joka Tomasić (20 let), Andrija Kartel (12 let), Joka Vardić (14 let), Aleksander Gros (15 let), Anton Budrovac (16 let), Julija Lenc (16 let), Jozo Martinović (20 let), Vladimir Sečka (18 let), Anton Herceg (20 let; vsem tem se zniža ječa za 8 let.

Matija Pusić (10 let), Bulat Križan (12 let), Anton Uljako (15 let), Stjepan Buljako (15 let), Ivan Ljevoković (15 let), Ivica Abramović (15 let), Anton Oetuler (15 let), Stjepan Horvatek (15 let), Pavle Glad (15 let), Stjepan Javor (20 let), Stjepan Crnički (10 let), Stjepan Petak (15 let), Anzon Dobriča (14 let), Josip Jakundžić (15 let), Berislav Bedeković (12 let), Valentin Sućec (10 let); oprosti se jim po 7 let.

Josip Vukić (10 let), Josip Barić (12 let), Ivan Bernardić (15 let), Martin Frković (8 let), Stjepan Faber (8 let), Dragutin Zajec (8 let); oprosti se jim po pet let.

Ivan Kračljilj in Stjepan Prčić, obsojena na osem let, se jima oprosti po 4 leta ječe.

Stana Janičijević, obsojena na 8 let, se ji oproste tri leta.

Naslednjim obsojencem se kazen dosmrtno ječe izpremeni v 20 letno ječo:

Jerko Sudar, Toma Klemen, Franjo Maronić, Juraj Rukavina, Josip Pavlič, Stjepan Saboli, Andrija Nadić, Ivan Ljevoković, Josip Milaušić, Djura Kajića, Markija Mihajla, Fejz' Vilmos in Bojan Kugler.

Naslednjim obsojencem se dosmrtna ječa izpremeni v 15 letno ječo:

Vjekoslav Smoljić, Andrija Tilman, Mijo Kirkmajer, Stjepan Malbas, Josip Čačić in Anton Pogorelc.

Dosmrtna ječa se izpremeni v 8 letno robijo: pri Stjepanu Petroviću.

Vsem tistim, ki se jim dosmrtna ječa izpremeni v časovno kazen, se ima všteti že prestana kazen in tisti čas, ki so ga prebili s prestajanjem dosmrtno ječe v civilnih kaznilnicah ali zaporih.

Ta pomilostitev velja tudi za tiste osebe, ki so bile obsojene na smrtno kazen, a se jim je ta kazen že po milosti izpremenila v dosmrtno ječo in ki se nahajajo v tem ukazu.

Modna revija

Ljubljana, 23. marca.

Ob prisotnosti pokrovitelja župana dr. Jure Adlešiča, zastopnika bana dr. Marna ter zastopnikov vseh obrtniških in trgovskih združenj, nekaj narodnih poslancev, občinskih svetnikov ter odličnega ljubljanskega občinstva je bila sinoči otvorna modna revija ljubljanskih modnih salonov in njim sorodnih obrti. Revija je trajala nad tri ure in je dokazala, na kako visoki stopnji je ljubljanska modna obrt ter ostale njeje sorodne stroke. Revija traja od 21. do 29. marca in se začne dnevno ob pol 16 in ob pol 21 uri. Vstopnina: sedeži 10 din, stojšča 6 din. Obisk revije vsakomur, toplo priporočamo.

Ljubljana danes

Koledar

Danes, ponedeljek, 23. marca: Oton. Jutri, torek, 24. marca: Gabrijel.

Lekarne. Nočno službo imajo: Dr. Kmet, Tyrseva cesta 41, mr. Trnkoczy ded., Mestni trg 4 in mr. Ustar, Selenburgova ulica 7.

Kaj bo danes

Društvena dvorana Kodljevo: Ob 20 sestanek fantovekega krožka.

Dvorana Delavske zbornice: Ob 20 predavanje univ. prof. ing. Viktorja Gostiše o pomenu rudarstva za naše narodno gospodarstvo.

Samostanska dvorana v šiški: Skioptično predavanje dr. Fajdige o »Rdečem pasu okrog Pariza«.

Verandna dvorana hotela Union: Ob 20. Alpinistična šola. Predava Uroš Zupančič o strmih alpinistiki.

Kino »Sloga«: Ob 20 koncert ljubljanskega godalnega kvarteta.

Kazina: Ob pol 21 velika pomladanska kvadna revija.

Hubadova dvorana: Ob 19 koncert angleške narodne pesmi.

REPERTOAR NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI

DRAMA

Začetek ob 20

Ponedeljek, 23. marca: Zaprtlo.

Torek, 24. marca: Tuje dete. Gostovanje v Celju. Izven.

OPERA

Začetek ob 20

Ponedeljek, 23. marca ob 19: Materinski dan. Izven.

Torek, 24. marca: Apropos, kaj dela Andula? Red Sreda.

Drama.

Na cvetno nedeljo in dnevi Velikega tedna se ponovi Gregorinova pasijonska igra v času obiskovanja, ki je imela v minulih sezonah tako v gledališču kakor tudi pri predstavah na Kongresnem trgu v resnici lep uspeh. Uprizoritev bo najsrbnejše pripravljena in se delne skušnje vršijo že delj časa pod vodstvom gosp. Gregorina.

Opera.

Premijera Rihard Straussove opere Kavalir z rožo bo vsrdo, dne 25. t. m., zvečer. Premijera je izven abonmaja. Izredno važno, obsežno in težko vlogo Ochsja poje gosp. Julij Betetto, naslovno vlogo kavalirja pa g. Gjunjencac, Marsalka je gospa Kočejeva, Finalja je g. Janko, njegovi hči Zofija — gospa Ribičeva. Opera je polna lepih melodij, predvsem opozarjamo na številne valčkovke melodije, iz katerih je sestavljen znani valček Kavalir z rožo. Premijero pripravljata kapelnik dr. Švara in režiser C. Debevec.

Radi praznika imajo abonenti reda Sreda predstavo v torek v operi.

Nedeljski vlaki

Ljubljana, 23. marca.

Kdor se vozi ob sobotah, še bolj pa ob nedeljah, bodisi zjutraj ali opoldne proti Gorenjski, ta ve, kako so vsi ti vlaki natrpani. Če človek ne sedi v vagonu vsaj četrt ure pred odhodom vlaka, mora že računati s tem, da tja do Kranja ali še dalje sploh ne bo sedel. Še huje je pri povratku. Vlak Bohinj—Jesenice je bil n. pr. sinoči tako napolnjen, da so ljudje morali držati odprta vrata in stati na stopnicah. Da je to združeno z veliko nevarnostjo, je razumljivo samo po sebi in ni treba tega posebej poudarjati. Poleg te nevarnosti pa so imeli ti potniki, ki so plačali za vozne listke ravno toliko kakor potniki v vagonih, še to neprijetnost, da so morali v številnih in dolgih predorih vdihavati dim, ki navadno predore spremeni v pravcate dimnike.

Nič manjša ni bila gneča od Jesenic proti Ljubljani. Razlika je bila le v tem, da tu ljudem še ni bilo treba stati na stopnicah, pač pa je bilo vse natrpano na pločnikih in na prehodih iz enega v drugi vagon. Vožnja od Jesenic do Ljubljane ni kratka in je razumljivo, da se ljudje stanja ne samo naveličajo, marveč jih vožnja hudo zmuri. K temu pride potem še na vsaki postaji tisto previranje od in k vratom, tako da nastane ponekod prava borba, kadar potnik ne more doseči pravčasno vrat in se boji, da ga bo vlak odpeljal naprej.

Sinočnja vožnja ni osamljen slučaj. Gorenjski nedeljski vlaki so biti še vedno natrpani, posebno pa od časa, ko so bile uvedene povratne vozovnice. Nad devetdeset odstotkov potnikov tvorijo na teh progah turisti, ki pa vedno poudarjajo, da jih celodnevna tura zmuri približno tako, kakor ena nedeljska vožnja od Jesenic do Ljubljane. Bila bi res nujna potreba, da se vsaj nedeljski večerni vlaki, ki vozijo z Jesenic in Ljubljano, glede števila vagonov primerno ojačijo. Saj to ne bo samo v interesu udobnosti potnikov, marveč tudi v interesu večje varnosti na železnici. Da namreč pri takem navalu na vlake ne pride do kakšne nesreče, gre v največji meri zaslug našim železničarjem, ki morajo s podvojenim trudom opravljati svoj že itak težki posel, da preprečijo vsako možnost nesreč.

Pri krstu nove ladje

»Ne bo nič. Steklenica je namreč iz nezdroljivega stekla.

Državno smučarsko prvenstvo

V soboto in nedeljo se je vršilo letošnje državno prvenstvo in sicer v teku na 16 km, za norveško kombinacijo in za skoke na Pokljuki, dočim pa ostali del smuk in slalom na Rožci nad Jesenicami.

Na Pokljuki

Od obeh delov državnega prvenstva je veliko lepšo sliko pokazala tekma v alpski kombinaciji na Rožci, kot pa drugi del prvenstva na Pokljuki. Na Rožci je bilo veliko tekmovalcev, zlasti mlajših, in precej gledalcev, ki so se za tekme zanimali. Slika na Pokljuki je bila pa bolj žalostna; vkljub temu, da se je udeležilo tekmovalca šest zimsko športnih podvez, je bilo na startu malo tekmovalcev in nič novih, tako da se po pravici vprašujemo, kdo bo tekmoval potem, ko bodo odpovedali naši olimpijci. Pa tudi organizacija je vedno v istih rokah in nedeljo za nedeljo hodijo isti ljudje na start, na cilj in računajo. Tudi to je preveč in tudi tukaj bo treba najti še mnogo drugih ljudi. To so stvari, ki smo jih z žalostjo gledali na Pokljuki in tukaj bo treba nekaj ukreniti.

V soboto se je vršil tek na ca. 16 km na prav prijetno in ne preveč težki progi. Start in cilj sta bila pri športnem hotelu na Pokljuki. Zmagal je zopet naš olimpijec

Lojze Klančnik,

član kluba Dovje-Mojstrana, ki se je za 2 minuti boljše plasiral pred ostalimi. Njegov čas je bil 58:57.

2. Jakopič Gustl (Ljubljana) 1:00:55.
3. Dečman Tone (Ljubljana) 1:01:17.
4. Knap Leo (Ilirija) 1:01:53.
5. Baebler Leo (Ljubljana) 1:05:03.
6. Brvar Stane (Ljubljana) 1:05:57.

Skupaj je startalo 24 tekmovalcev. Tek je veljal obnem tudi za norveško kombinacijo.

V nedeljo so se tekme nadaljevale in sicer na majhni skakalnici na Pokljuki, ki je bila po zaslugi vojakov 1. planinskega polka odlično urejena. Ob pol 11 dopoldne so bili skoki za kombinacijo. Na startu je bilo samo osem tekmovalcev. Zmagal je

Dečman Tone,

član Ljubljane, ki si je priboril častni naslov drž. prvaka v kombinaciji. Skočil je obakrat 29½ m in dosegel skupno 455 točk.

2. Baebler Leo (Ljubljana) 29½, 30 m, skupaj 425,5 točk.
3. Klančnik Gregor (Ljubljana) 29½, 31 m, skupaj 387,2 točk.
4. Topali Vlado (Marathon, Zagreb) 28½ m, 28½ m, skupaj 352,6 točk.
5. Hribernik Fric (Ljubljana) 328 točk.

Omembe je vreden uspeh Zagrebčana Topalija, ki je pri skokih obakrat lepo obstal na 28½ m. Tako za tekmovalcem v samostojnih skokih.

1. Pribošek Franc (Ilirija) 33, 33 m, 226,5 točk.
2. Dečman Tone (Lj.) 32,5, 32 m, 220,3 točk.
3. Novak Albin (Bohinj) 32, 33 m, 219 točk.
4. Baebler Leo (Ljublj.) 31, 30 m, 210,4 točk.
5. Palme Franc (Ljublj.) 27, 32 m, 210,2 točk.

V II. kategoriji: Klančnik Gregor (Dovje-Mojstrana 193,7 točk. Po tekmi so skakali še izven konkurence. Najdalj je skočil Pribošek Franc, ki je obstal na 38 m, Novak je na 39½ m padel, Palme 36½ m, Dečman 36 m, Baebler 35 m.

Na Rožci nad Jesenicami

Vse bolj živahno in bolj pestro je bilo na Rožci, kjer so se borili za naslov državnega prvaka v alpski kombinaciji (smuk in slalom). Na startu je bilo 36 tekmovalcev, med katerimi pa so manjkali Praček Ciril (Skala), ki si je dan pred tekmi poškodoval nogo in ni mogel startati; dalje smo še pogrešali Stoparja Rudolfa, Čopa Franca, Mušiča Ljubana in Jelena Frica. Poleg vseh najboljših smo pa opazili tudi mnogo mladih tekmovalcev, ki nam dajejo zagotovilo, da se nam v tej panogi ni bati za naraščaj. Zlasti je treba opozoriti na mladega Skalaša Kleina Bruna, ki je sijajen vozač za smuk in slalom in se je plasiral v celotni klasifikaciji na 2. mesto. Klein bo drugo leto brez dvoma eden naših najboljših tekmovalcev v tej panogi.

Dalje je treba pohvaliti organizacijo tekem, ki jo je imela GZSP. Bila je odlična. V nedeljo se je nabralo na Rožci tudi lepo število gledalcev, ki so z zanimanjem opazovali nedeljske tekme. Zlasti na cilju so vse preveč silili naprej, kar bi imelo lahko usodne posledice. Ko pa je eden tekmovalcev, ki je pred ciljem padel in malo potisnil preveč navdušene gledalce med smreke, so se bolj umaknili. To je bila edina nesreča, ki pa ni imela hujših posledic. Tekem sta se udeležila tudi dva Sarajevčana, ki sta ugodno presenetila.

V soboto je bila tekma v smuku. Vozili so z vrh Kleka v dolino. Višinska razlika proge je bila 700 m, dolžina pa ca. 4 km. Proga je bila precej težka. Rezultati:

1. Heim Hubert (Skala) 3:30.
2. Novšak Jože (Skala) 3:37.
3. Cizelj Miran (Železnica, Maribor) 3:56.
4. Klein Bruno (Skala) 3:58.
5. Jakopič Albin (Dovje-Mojstrana) 4:00.
6. Askele Riko (Tržič) 4:02,2.

V nedeljo so se tekme nadaljevale. Proga je bila dolga kakih 650 m z višinsko razliko 200 m. Pasirati je bilo treba 30 vrt. ki so bila postavljena po vzoru FIS-inih slalom prog. Sneg je bil oba dni idealen — pomladanski zrnat sneg.

Rezultati (šešteta sta oba časa):

1. Heim Hubert (Skala) 2:05,6.
2. Klein Bruno (Skala) 2:10,6.
3. Novak Jože (Skala) 2:23,2.
4. Volčini Jože (Gorenjec) 2:26.
5. Jakopič Albin (Dovje-Mojstrana) 2:28,2.
6. Znidar Emil (Gorenjec) 2:28,2.

V končni klasifikaciji za alpsko kombinacijo je postal državni prvak

Heim Hubert,

član Skale na Jesenicah, ki je z obema zmagama dosegel 100 točk.

2. Klein Bruno (Skala) 96,42.
3. Novak Jože (Skala) 92,57.
4. Jakopič Albin (Dovje-Mojstrana) 86,11.
5. Znidar Emil (Gorenjec) 85,65.
6. Ankele Riko (Tržič) 85,05.

NOGOMET V LJUBLJANI

V Ljubljani so se nadaljevale včeraj tekme za prvenstvo v ljubljanski nogometni podvezi. Športno občinstvo kaže za tekme vedno manj zanimanja. — Rezultati:

Hermes : Korotan (Kranj) 3:2 (2:0).

Primorje : Celje 2:1 (2:0).

Občni zbor Mesarske zadruga

Ljubljana, 23. marca.

Včeraj dopoldne so zborovali mesarji Velike Ljubljane, ki so člani Mesarske zadruga. Med mesarji je zanimanje za strokovno povezanost morda najbolj razvito, kajti od 141 članov, ki jih zadruga šteje, se je udeležilo večerajšnje zborovanja 116. Redek primer, ki ga pri drugih organizacijah ne najdemo zlepa. V imenu Zbornice za TOI se je zborovanja udeležil gosp. Rebek, v imenu mestne občine pa gosp. dr. Frelj.

Otvoril je zborovanje predsednik g. Alojz Brecljnik, ki je podal poslovno poročilo o delu v preteklem letu. Poročilo poudarja posebno stisko, v katero je zašel tudi mesarski stan. Iz tajnikovega poročila, ki ga je podal g. Ivan Zan, posnemamo, da se je društvo borilo zlasti za znižanje davčnih bremen. Dasi je bilo to delo precej brezupno, je odboru vendarle v gotovih točkah akcija glede znižanja davkov uspela. Blagajniško poročilo je podal blagajnik g. Fr. Selan, nakar je bila dana dosedanjemu odboru razrešnica.

Nato je govoril o vseh prečih zadevah, ki se tičejo ne samo mesarjev, marveč sploh vsega obrtniškega stanu, zastopnik Zbornice za TOI g. Rebek. Zlasti je omenjal davčna bremena v zvezi z ocenjevanjem čistega dobička.

Z delom hočejo služiti kruh

Trbovlje, 22. marca.

Kralj. banska uprava je določila za občino Trbovlje tri vagone koruze za siromake in brezposelne. Po naročilu ministrstva soc. politike se ima moka razdeliti takole: En vagon siromakom brezplačno, dva pa za odslužitev pri gradnji javnih del. Do naredbi za plačila javnih del znaša enourni zaslužek le 2,50 Din in bodo morali zaposleni, ki bodo dobili sedaj v poletnem času zaposlitve, prvo odslužiti to, kar bodo v živežu prejeli, šele potem bodo dobili naznačeno plačilo. Za naše brezposelne tudarje pa nastaja težkoča v tem, ker niso vsi zimo imeli pri javnih delih nikakega zaslužka in bi gotovo bilo na mestu, da prejmejo podporo v živežu, ne da bi morali še to malenkost odslužiti. Mnogo je v naši občini brezposelnih, ki imajo velike družine, ki ni-

kakor ga je ocenila prvostopna davčna oblast. Davčnemu odboru pa se je nato posrečilo, da je davčni predpis, ki je bil posledica te ocenitve, skoraj za milijon dinarjev nižji.

V razpravo je nato prišel predlog za novi proračun. Celoten proračun znaša 25.734 din in je bil soglasno sprejet. Z ozirom na to, da se je število članstva radi priklopitev okoliških občin zvišalo, je zbor sklenil tudi zvišanje števila odborniških mest od 6 na 9. Pri volitvah se je razvela precej živahna debata, ker sta bili vloženi dve listi. Skupini, ki sta ti dve različni listi vložili, sta bili precej enako močni. Končno je bil za predsednika z enim glasom večine izvoljen g. Brecljnik Alojz, za podpredsednika pa s 7 glasovi večine g. Javornik. V odbor so bili izvoljeni: Perme Ivan, Škrajnc Anton, Keber Miroslav, Urbas Miroslav, Kumar Matija, Dolinšek Pavel, Ham Albin, Anžič Franc ml. in Levč Franc; za namestnike pa Petrič Jakob, Jesih Jakob ml., Ham Josip, Rozman Martin in Babšek Franc. V nadzorni odbor pa Jesih Jakob st., Javornik Josip in Zan Ivo; namestniki Štupnik Franc, Kocjan Josip in Zalar Franc; v častni odbor Jesih Jakob st., Rode Franc, Kastelic Alojzij, Brecljnik Alojzij in Gregorc Anton; za delegata za okrožni odbor Brecljnik Alojzij in Kumar Matija; za namestnika Dolničar Franc in Jesih Jakob ml.

majo samo hrane, temveč so tudi brez obleke. Zaradi velikega pomanjkanja naprošajo ti brezposelni bansko upravo, da se jim da ta prva pomoč v živežu brezplačno, da si bodo mogli ob pričelih javnih delih priložiti kaj denarja, da oblačlejo in ubojuje svoje mnogobrojne družine. — Mnogo bolj pa bi bilo pametno našim brezposelnim, ako bi mesto koruze prejela občina denar, v tem primeru 24.000 Din, s katerim bi zaposlila veliko število delavcev in bi delavci s svojim delom prislužili za živež, kar je gotovo bolj umestno, kakor pa to, da se jih podpira z golim živežem. Zlasti za zdrave in delovalne je delo večje korist nego vse enkratne takozvane suhe podpore. V bodoče naj se dajejo podpore le bolnim in drugim dela nezmožnim, v podporo zdravim naj se pa odobre rajc krediti za javna dela. Tako želijo delovalni brezposelni.

potrebni. Pri isti mizi so se znašli: delavec Turšič Jakob, Meden Karol in Sivec Franc. Turšič in Sivec sta se zaradi nekega starega sovraštva začela med seboj pripraviti. Pa sta se po precej dolgem času vendar nekako sporazumela. Ura je bila že davno čez polnoč, ko se je Sivec napilil proti domu. Kmalu za njim je odšel še Turšič Jakob. Zunaj se je to prerakanje zopet nadaljevalo in v tem prepiru se je Turšič z žaljivimi besedami izrazil o Sivečevi ženi. To je dalo povod dejanskemu spopadu, v katerega je posegel tudi Meden, ki je z njimi vred prišel iz gostilne. Skočil je v bližnji hlev po železne gnojne grablje ter začel Turšiča z vsi močjo tolči po glavi ter mu s tem povzročil precej težko telesno poškodbo, zaradi katere se bo moral on kakor tudi Meden zago-

Z grabljami po glavi

Cerknica, dne 22. marca

Preteklo nedeljo je lep sončni dan izvalil številne ljubitelje narave na kraje ali daljše izprehode. Gostilne so bile zato bolj prazne. Proti večeru pa so prijatelji dobre kapljice začutili potrebo, da si nekoliko pozabavajo pri kozarcu vina in porazgovore o vsakdanjih skrbih in težavah. Tako je bilo tudi v Begunjah pri Cerknici. Tudi v gostilni g. Plešeca Francela se je zbralo nekaj ljudi, ki pa so kmalu odšli domov. Tisti namreč, ki so prišli na kozarec vina, ne pa iskal dražbe. Proti polnočni uri je od nekod prišla nekaj pivcev, ki pa gotovo niso bili kozarca vina

Maribor

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Ponedeljek, 23. marca: Zaprtlo. Torek, 24. marca ob 20 uri: Siromakovo jagnje. Premijera. — Red A.

V lopek premiera drame »Siromakovo jagnje«. Delo je pisano s toliko elementarno silo in odrsko tako učinkovito, da zagrabl tako intelektualca, kot tudi najpreprostejše sloje. Prav to je vzrok ogromnih uspehov, ki jih povsod žanje to delo, ki je samo na sebi literarno neoporečno in zanimivo že po svojem sižeju. (Napoleon Bonaparte tedaj se general v Egiptu, ugrabi ženo poročnika Foursu, ki se potem napoli iskal pravice, a je ne najde). Uprizoritev te drame je v Mariboru zvezana z velikimi stroški, ker jo je bilo treba opremiti popolnoma na novo. (Gledališče je moralo nabaviti vse dekoracije, ter vsa damsko in moško garderobo). Vsekakor se lahko pričakuje najzanimivejša letošnja dramska premiera. Režijo tega igralskega in režijsko mnogo zahtevajočega dela vodi gl. režiser J. Kovič.

Vilfan omagal ali se ponesrečil

Ljubljana, 23. marca.

Poročali smo že, da je v Kamniških planinah izgubil slušatelj ljubljanske tehnične fakultete Emil Vilfan. Svoji in turisti so takoj domnevali nesrečo in zato sta odšli iz Kamnika že dve ekspediciji, preiskali so vse terene, kjer bi se utegnil Vilfan ponesrečiti, a sta se morali vrniti brez uspeha, ker je zapadel nov sneg in je ekspedicijo samo spravljalo v nevarnost plazovje, ki je tiste dni bobnelo po skalovju in zlebovju.

Med tem se je vreme umirilo in je vsaj malo skopnel tudi sneg. To je znatno dvignilo upanje, da bodo Vilfanovo truplo našli. In tako se je včeraj tudi zgodilo. V prvih popoldanskih urah so smučarji naleteli na Veliki planini, in sicer nekaj metrov pod potjo med Veliko in Malo Planino na moško truplo, v katerem so potem kmalu spoznali Vilfana. Smučarji so pustili truplo ležati tako, kakor so ga našli in danes je odšla na kraj nesreče komisija, da skuša ugotoviti vzrok Vilfanove smrti. Najbolj verjetna možnost je namreč ona, da je Vilfan na poti omagal in zmrznil. Ni pa tudi izključeno, da je zdrsnil preko tri metre visoke skale, pod katerimi je bil najden, in se onesvestil ter tako zmrznil.

Vilfan je bil mirnega in dobrega značaja ter je bil radi tega med svojimi tovariši zelo priljubljen. S planinami je imel največje veselje in kakor vse kaže, je postal žrtev svoje najpriljubljenejšee planine v Kamniških Alpah.

Aljehinove simultanke v naši državi

Naši šahisti pričakujejo za letošnje leto prav izreden dogodek. Bivši svetovni prvak dr. Aleksander Aljehin bo obiskal našo državo in odigral v nekaterih večjih krajih šahovske simultanke. Bivši svetovni mojster je naši šahovski zvezi poslal pismo, v katerem je izrazil željo, da bi rad obiskal Jugoslavijo. Kakor znano je bil dr. Aljehin že pred petimi leti v Jugoslaviji in je povsod njegova igra privabljala številno občinstvo. Aljehin zahteva, da mu naša šahovska zveza zagotovi 10 do 15 takih simulantk, vsako za 2000 dinarjev. Zdi se, da bo dejansko prišlo do Aljehinovega obiska in simulantk ter bo igral v vseh večjih mestih, tako v Ljubljani, Mariboru, Zagrebu, Beogradu in drugod.

Ptuj

Ptujška »Jadranska Straža« je zborovala. — Krajevni odbor Jadranske Straže v Ptujju je imel v soboto, 14. t. m., v Narodnem domu ob precejšnji udeležbi članstva svoj 12. občni zbor. — Zaradi odsotnosti predsednika je vodil zbor podpredsednik inž. major Pavle Manojlovič. — Iz poročila funkcionarjev je posneli, da je bila ptujška Jadranska Straža v preteklem letu zelo delavna. Poslala je na morje 27 pomladkarjev iz ptujške gimnazije in 44 podmladkarjev iz ptujške meščanske šole. Število rednih članov je 416, podpornih je 14. — Dohodkov je bilo v preteklem letu 25.700 Din, izdatkov pa 19.000 Din, v blagajni pa je 6000 Din gotovine. — Članarina ostane kakor dosedaj 12 Din letno. Pri volitvah v novi odbor je bil soglasno izvoljen za predsednika komandant mesta inž. major Pavle Manojlovič, pri ostalih odbornikih pa ni bistvenih izprememb. — Prof. Veselko in učitelj Sestan sta še prav zanimivo predavala o našem Jadranu. Poslednji je še seznanil zborovalce o okrožnici oblasnega odbora v Mariboru, ki razpisuje veliko nagradno žrebanje na dan 30. junija 1936 v korist naši revni deci.

Občni zbor nabavljalne zadruga državnih uslužbencev v Ptujju se je vršil v ponedeljek, 16. marca t. l. S tega občnega zbora prinašamo najvažnejše podatke. Zadruga obstoja v Ptujju že nad 15 let in je napredovala od leta do leta. Priborila si je primerne poslovne lokale. V teku teh 15 let je premoženje zadruga naraslo na 137.000 Din, v kar ni všteta vrednost inventarja. V okviru dobrotojnega fonda je bil ustvarjen posmrtni-ski sklad, ki šteje 136 članov. Zadruga sama je imela koncem leta 1935 240 članov. V preteklem letu je bilo prometa skoro za milijon Din, tako da znaša povprečna poraba posameznega člana ca. 4000 Din letno. Cislid dobiček zadruga je bil v preteklem letu nad 60.000 Din. Režijskih in drugih raznih stroškov je bilo okrog 10.000 Din. Padeč konzuma blaga je pripisati izključno redukciji prejemkov, istolako porast dolga zadrugarikov, ki znaša ca. 130.000 Din.

varjati pred sodiščem. Ranjenega Turšiča so na pomoč prihiteli sosedje spremljali k zdravniku, ki je odredil takojšen prevoz v ljubljansko bolnišnico. Po vseh znakih so ded je poškodba težje-ga značaja. Sivec je dejanje priznal izgovarjajoč se, da je bil izvan, da pa vkljub temu ne bi bil tega storil, če ne bi iz njega govorilo vino. Drugi pa se izgovarja, da je to ravnal v silobranu.

Ki nima smisla za varčevanje

Mož, ko pride s poslovnega potovanja: »No, dušica, kako si razdelila denar, ki sem ti ga dal na razpolago?«

Žena: »90% za etanarino, 30% za obleko, 40% za hrano in 20% za zabavo.«

Mož: »Pa to znaša skupno 120 odstotkov!«

Žena: »Žal, Toni, žal...«

Mumija pripoveduje o svojih zakladih

»Bog mi je dal denar.« je izjavil mumiji podobni triindesetletni milijarder John Rockefeller nekemu radovednemu reporterju. In starina je mislil to povsem resno. Saj je bil vse življenje veren človek in je rad podpiral razne cerkvene ustanove. »Svoj živ dan nisem šel za tem, da bi si pridobil bogastvo,« je rekel ob neki drugi priliki, »in kopičenje denarja ni bil moj namen. Vedno sem gledal pred seboj samo čudovito prihodnost svoje domovine in želel sem iz dna srca, da bi po svojih močeh pomagal zgraditi jo močno. Moj namen je bil graditi.«

Rockefeller je bil res pravi čudak še iz mlada. Kot pisarniški uradnik je ob svojem začetku delal tri mesece povsem brezplačno. Pozneje je postal družabnik pri neki produktivni trgovini in je ob prostem času neprestano sedel pri knjigi. Ni se brigal ne za gledališče ne za ples, njegovo edino veselje je bila baptistična kapela. Ko je ob neki priliki predstojnik cerkvene občine razglasil, da bo skromna občinska cerkva prodana, je začel devetnajstletni John pridno

zbirati od cerkveni udov podpore ter kmalu spravil skupaj potrebno vsoto 400 funtov, s katerimi je poplačal cerkveni dolg in rešil cerkev.

Prve investicije

Kot mladec je posodil nekemu svojemu prijatelju deset funtov in prejel zanje 14 šilingov obresti. To ga je tako izpodbudilo, da je sklenil posihmal delati denarne operacije v večjem obsegu. To mu je sijajno uspelo. Kot poslovodja nekega industrijskega podjetja je že zbral čedno vsoto 40 milijonov funtov. Ta denar je srečno investiral in bil kmalu v posesti štirikrat večje vsote. V svojem dva in dvajsetem letu je začel vlagati denar v petrolejska podjetja. Med ameriško državljansko vojno je podpiral dvanajst družin, katerih udje so se borili za domovino. Sam pa je ves čas pridno delal in pod konec vojne je bil že bogataš. Ko se je poročil s še živo ženo Cetty Spelman, bivšo učiteljico, si ni privoščil druge zabave, kakor da je popoldne obiskal cirkus. Ponoči pa je, kakor po navadi, prebil več

ur pri svojih poslovnih knjigah. To so bile njegove »medene ure«. Ob tej priliki je tudi kupil za 15.000 funtov delež svojega petrolejskega družabnika Clarka in se docela osamosvojil.

Ko je šel v osemdeseta leta, je sklenil nakupiti v Pocantiku krasna posestva, obsežna najmanj 5000 oralov. Pokupil je cele vasi in izposloval pri nekem železniškem društvu celo ukrep, da je železnica opustila doledanji tir ter ga speljala čez neko njegovo posestvo. To ga je stalo samo 140.000 funtov. Rockefeller je zelo radodaren človek. Pravijo, da je vse svoje življenje razdal okoli sto milijonov funtov podpor. Celo v času, ko so ga od vseh strani blatili kot »samogoltnega petrolejskega zmaja«, je dal 20.000 funtov za misijone in dva milijona funtov za šolo. Navzlic temu pa je bilo njegovo ime zadnja leta pred svetovno vojno deležno večnih epiteto kakor požeruh, grabež, krvolok, hinavec in korupcionist.

Zadnja leta je starcu baje edina zabava — goll.

Nogometne tekme so se začele. Prizor z boja Nemčija : Madjarska.

Stari Cambridge

Cambridge, stara angleška univerza, je svet zase, ki nima ničesar skupnega z našim visokošolskim življenjem. Steje na 5000 sluhateljev. Med številnimi tujci so na prvem mestu Američani in na drugem Indijci, pisana družba, kjer se srečajo prestolonasledniki pravljino bogatih knezov z zastopniki demokratične in socialistične mlade Indije. Daljni vzhod (Siam, Kitaj, Japonska, Koreja) pošilja v Cambridge več dijakov kakor bližnji (Arabi, Perzijci in Egipčani). Orientalci se smatrajo za »barvaste« in zastopnike nižje rase, dasi so deležni pri osebnih stikih popolne vpljudnosti in obzirnosti. Zamorci so na slabšem in sploh ne smejo med bele visokošolce. Seveda je zastopana v Cambridgeu vsa Evropa, vstevši Albanijo. Nemški obisk je dokaj nazadovolj v zadnjih letih. Francozi, Španci in Italijani so najbolj redki gostje. Vsa ta mladina je dokaj premožna. Sleherni še tako skromni dijak zapravi v Cambridgeu v teku enega meseca več denarja kakor francoski ali nemški visokošolci v enem letu ne da bi sploh govorili o naši revščini. Med sluhatelji so hišni lastniki, ki imajo vile, letala, po tri avtomobile ali oceanske motorne čolne, lastno služinčad, kuharje, tajnike, športne učitelje itd. Kljub temu so javni vsi dijakji skromne obleke in obnašanja. Med stavko v premoškopih so vsi sami kopali za bolnišnice potreben premog in v nedeljo se pomerili v roko-metu (Rugby) z rudarji. Slednji so dobili igro in visokošolski stavkokazi so z njimi vred obhajali zmago. Cambridge je tiho srednjeveško mesto, kjer

slabo uspevajo gostilne in plesne prireditve. Visokošolke imajo dva posebna collegea in se malo srečajo z visokošolci. Ljubimkanje je prepovedano. Parčki morajo paziti, da jih ne bi zasačil katerikoli profesor ali kolega, kar je dokaj težko v malem kraju. Dijak sme spremljati na cesti samo visokošolke ali lastno sestro. Po desetih zvečer ne smejo dijaki zapustiti hišo. Med poukom ne smejo zapustiti Cambridge brez posebnega dovoljenja, ki ga dobivajo samo v nujnih primerih. Kajenje je prepovedano na univerzi in tudi na ulici, če nosi dijak visokošolski plašč ali klobuk. Obisk gledaliških in kinematografskih predstav je vezan na omejeno število dragih sedežev. Avtomobilske vožnje so prepovedane dopoldne in po osmih zvečer.

Strogi dnevni red zahteva stalno nadzorstvo, ki ga oskrbijo »proctori«, univerzitetni profesorji v vlogi sodnikov. Hodijo po mestu v dolgih črnih plaščih. V razdalji več korakov sledijo slugi v starinski noši s častnim priimkom »bulldogov«. Če ustavi proctor dijaka radi prestopka, zahteva nepisano izročilo beg. »Bulldogi«, ki so vsi izvrstni zmagovalni tekači, zasledujejo zlikovca. Če se mu posreči uiti, bo zaslovel med tovariši. Če ga pa ujame, kakor po navadi, mora z bulldogi pred proctora. Po predpisnem vpljudnem pozdravu reče proctor: — »Zelo obžalujem, a bojim se, da bom vas moral vprašati, kako se pišete?« Posebni »avto proctori« zasledujejo z dirkačnim vozom motorne zločince... Mesto Cambridge je samo okvir za univerzo in brezpogojno vezano na njene predpise. Dva visokošolca-historika sta nekoč našla v knjižnici staro kraljevsko povelje glede obvezne lokostrelbe, za katero je bil določen neki travnik. Slednji se je zdaj spremenil v glavno mestno ulico. Kljub temu so odšli dijaki s tarčo opoldne na ta kraj in priredili tekmo, ki je ustavila ves promet. Stražnik se ni upal napoditi lokostrelcev in poklical župana. Slednji je dobil pred oči pozabljen ukaz in takoj zaprl cesto za vozila. Dijaki so streljali do noči. Naposled je moralo mesto univerzi pokloniti novo strelišče, da bi rešilo svojo glavno ulico.

Ob nedeljah se lahko maščujejo dijaki nad preganjalci. Ta dan mora proctor na zahtevo sluhatelja prečitati mu odlomek iz sv. pisma. Bulldog nosi v ta namen biblijo. Slabo vreme ni nobena ovira. Nekeč se je maščeval proctor nad trojico dijakov s tem, da jim je čital dve uri v najhujšem nalivu. V Cambridgeu pripovedujejo stotine sličnih zgodb, ki so včasih po več desetletij stare. Marsikateri sin zve v Cambridgeu o nekdanjih junaštvih lastnega očeta, ki jih nikoli ni omenjal v družinskem krogu.

Ariški jazz

Vodja nemškega Rund-Funka Gadamski je prepovedal vsem postajam oddajanje jazz kot »zamorke spačene godbe, ki ne odgovarja duševnosti in kulturi nemškega ljudstva«. Okrožnica zahteva: »Obnovimo rajsi stare nemške plesne, valčke in koracnice. Lahko jih bomo nekoliko izpremenili in prilagodili sodobnemu okusu, da ne bi učinkovale preveč naivno. V ta namen priporočam kot glavno godalo saksofon in seveda čim več tolkal. Na ta način lahko dosežete ostre moderne ritme. Ubogi nemški skladatelji! Kje bo potem kaj razlike med novo godbo in jazzom?«

Noč ima svojo moč

Skušnija uči, da rastline večidel ponoči rastejo in se razvijajo. Vsak vrtnar ve, da buče in kumare najbolje uspevajo, kadar so tople in vlažne noči. — Iste pojave so zdravniki ugotovili tudi pri bolnikih. Obveze, obkladki itd., ki jim dajemo na bolna mesta čez noč, imajo mnogo več uspeha kakor tisti, ki jih dajemo bolnikom podnevi.

Pogreb angleškega Beattyja, zmagovalca iz svetovne vojne v pomorski bitki med Nemčijo in Anglijo pri Scappa Flowu.

Zdravilni vrelec v kuhinjskem loncu

V nekem kraju na Francoskem so ženske rešene velike skrbi: ni jim treba razgrevati vode, kajti le-to lahko noč in dan dobivajo iz vodovoda. Drva, elektrika, plin, vsega tega jim ni treba. Brezplačno jim teče krop v posodo, kolikor ga potrebujejo.

Chaudsaigues je ime tega srečnega kraja. Ta naziv izvira iz starofrancosčine in pomeni »vroča voda«. Zdravilišče ima sedem vročih vrelcev in so ga poznali že stari Rimljani. En sam vrelec daje dnevno do 4500 hektolitrov krova. Toplina zdravilne vode znaša 80 do 85 stopinj Celzija. S žrpal-kami so napeljali zdravilne toke v stanovanja tamošnjih prebivalcev. To je dragocena voda, ker ni uporabna samo za kuho, kopanje in pranje, marveč tudi v zdravilne namene.

Židovska štedljivost

V Ameriki objavljena Mark Twainova književna zapuščina vsebuje tudi naslednjo smešnico. Evropski parnik se približuje New Yorku in vrže sidro ob Castle Gardenu, kjer morajo izseljenci na pregled. Več poljskih in galjskih Židov na krovu tretjega razreda se tresce od zime in plašno ogleduje nebatičnike na kopnem. Potapljač prileze iz morja in se vzpenja po lestvi na krno. Krojač Mak iz Lvova mrko reče ženi: — »Poglej, Sara, ta moč je prišel peš iz stare domovine. In midva sva bila tako neumna, da sva izdala ves najin denar za drago vožnjo s tem nesrečnim parnikom!«

Med zamorci

»Zakaj si žalostna, Mvancica, zakaj tako žalostno pobešaš usteca?«

Madrid v reči svobodi: cerkve gore.

Mrtvi in dva živa

Toda Rognos ni bil Quisthus. Zanj bi mu bilo drugače žal, nekam otožno, če bi ga moral izgubiti. Quisthus je bil majhen, plavalas, prijeten in živahen človek. Rognos pa je bil visoko raščen in močan, imel je resen, malce zaprt obraz, bil je lepši, toda manj neposreden.

To, kar mi je bil Quisthus, mi on ne bo nikdar, je mislil. Ali zato danes potrebujem tudi čisto drugega prijatelja. Danes potrebujem prav Rognosa.

Nazadnje je stresel z glavo in odšel domov.

Samo nikar ne postani tragičen, si je mislil. Saj je še vedno moj, do sobote pa so tudi samo še trije dnevi. Takrat se bo vrnil. In takrat bo zopet vse, kakor je bilo.

4.

V soboto zvečer je Rognos stal pred kavarno in ga čakal. Berger ga je spoznal že od daleč in vendar je bila tesnoba, ki ga je popadla, mnogo večja kakor je mislil. Zadnji njun pogovor, kakor da je izginil iz spomina. Namesto njega je očutil rahlo, ujeta zadregu, ki prime prijatelje, kadar se po dolgem potovanju ali po mnogih letih zopet nenadno vidijo.

Prvo, kar je opazil, je bilo dejstvo, da se je prijatelju godilo prav tako kakor njemu samemu. V oči si nista gledala, razen pri prvem srečanju.

Rognos je s svojim gumijevim čevljem vrtal luknjo v sneg in z zanimanjem gledal njegovo pihanje ter pri tem govoril: »Pravkar sem mislil, da bi bilo lepo, ko bi se enkrat sešla kje drugje, ne v tem pustem prostoru.« Berger ga je negotovo pogledal. V tem istem tre-

nutku mu je padlo v oči, da je prijatelj bled in suh. Prav gotovo je bil bolan.

»Kako ste rekli?« je rekel tipaje.

Tedaj je Rognos odločno dvignil svoj pogled. »Tole mislim, ali ne bi mogla iti k meni domov?«

Proti temu Berger ni mogel nič reči. Narobe, napolnilo ga je z veselje in vzpodbudno napetostjo.

Pokazalo se je, da Rognos stanuje v Gjetemyrwegu; šl asta vzdolž dolgega Ullevoldswega. Prvi čas sta molčala, potem pa je Bergerju bilo prežalostno in je dejal: »Jaz sem že mislil, da sem vas s svojim osebnim klepanjem prestrašil.«

Rognos ga je bežno pogledal. »Zakaj vendar?«

Komaj vidno je skomignil z rameni in dodal: »Včasih človeku kar dobro dé, če posluša skrbi drugih. Takrat vsaj na svoje lastne ne misli.«

»Tak ste torej bili bolni?«

Rognos je odvrnil kratko in ga pri tem ni pogledal:

»Boln nisem bil, pač pa mi ni bilo prijetno.«

Zvenelo je, kakor da ni hotel dalje o tem govoriti.

Berger je pomislil na to, kar mu je nekoč govoril o svoji nespečnosti in o nesreči s svojim prijateljem. Na take stvari se je razumel. In tako sta hitela drug ob drugem in molčala.

Rognosovo stanovanje je ležalo nad neko špicerijsko trgovino. Soba je bila velika, toda tako enostavno opremljena, da je bila kar pusta. Berger je bil malce začuden, vendar je pozabil na to, ko mu je Rognos bil ponudil prostor za mizo in postavil whiskyja in seltersa predenj.

Nekaj požirkov sta izpila molče; zazdela sta si nekoliko tuja, ko sta obsedela sama iz obraza v obraz. Prve besede so jima zvenejele previdno in tipajoče. Na-

enkrat se je Rognos dvignil in odšel po pipo, ki je nekje ležala. Potem je znova odromal po tobak in še enkrat po vžigalice. Nato je sedel in si natlačil pipo z nervoznimi prsti, zopet vstal in jo stoječ tlačil dalje. Potem je neprižgano pipo zopet odložil, naglo kakor jo je bil poiskal.

»Ne,« je dejal.

Berger je pogledal začudeno, naletel je na tako bolešno razdražen pogled, da mu je srce stisnilo. Nemiren je vprašal: »Kaj pa vam je?«

Rognos se je z obema rokama oprl ob mizo. Njegov obraz je bil grozotno bled, tresel se je kakor v vročici. Naenkrat se je zazdelo, kakor da mu se vse bitje zbira v velikanskem naporu sil.

»Da,« je dejal počasi in s poudarkom, »te dni sem se vas namenoma izogibal. Vem namreč, kdo je Quisthusa ubil!«

Berger se je dvignil brez besede. Nekaj trenutkov sta si stala iz oči v oči, polna blaznega molčanja.

Resnica je vzšla Bergerju kakor blisk, sama po sebi razumljiva, nepobitna, vsemočna. In je vprašal hripavo: »Vi?«

Rognos je odgovoril s še vedno istim nadčloveškim naporom sil, ki mu ni spremenil držanja:

»Ne. Pač pa sem tisti, ki vam je vzel blagajno.«

Zopet trenutek divjega molčanja. Nato je Berger v nagonski zavrelic dvignil svojo roko ter brezumno in z vso močjo udaril v beli obraz pred seboj.

Rognos se je opotekel, toda takoj je zopet obstal negiben, oprt ob mizo, z očmi zazrt v onega drugega.

Berger je stopil korak nazaj, zaprl svoje oči in spustil svojo roko, da mu je padla onemogla in brez vsake volje.